

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové právní věci žalobce: **M. Š.,** zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje,** se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2015, č. j. MSK 29297/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu Ostravě ze dne 15. 3. 2016, č. j. 19 A 50/2015 – 56,

takto:

Usnesení Krajského soudu Ostravě ze dne 15. 3. 2016, č. j. 19 A 50/2015 – 56, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako opožděná podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tím bylo jako nepřípustné zamítnuto odvolání Ing. M. J. proti rozhodnutí Magistrátu města Opavy ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. 26551/2014/DOPR/CzP, kterým byl stěžovatel uznán vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Krajský soud v napadeném usnesení konstatoval, že den 3. 7. 2015 byl poslední den lhůty k podání žaloby. Žaloba však soudu byla doručena až dne 19. 8. 2015. Zástupce stěžovatele pro podání žaloby zvolil obyčejnou poštovní zásilku, u které není čitelné

datum podání. Následně na ústním jednání tvrdil, že předpokládá, že žaloba datovaná dnem 3. 7. 2015 byla také tento den podána. Soud uvedl, že zástupce stěžovatele jednal úmyslně s cílem využít poštovní službu, u které nebude možno prokázat, kdy byla zásilka na poště podána. K podání žaloby nezvolil datovou schránku, kterou má zřízenou a kterou normálně používá. Není pak náhoda, že poštovní razítko na této zásilce bylo nečitelné.

[3] Soud uvedl, že dle sdělení České pošty, s. p. (dále jen „Česká pošta“), jsou zásilky z podacích pošt vypraveny v den podání. Pokud ne, odpovědný pracovník sepíše záznam o nepravidelnosti a tento předá nadřízenému na vědomí. Na poště v Praze 4, kde byla žaloba podána, v období od 3. 7. 2015 do 19. 8. 2015 k žádné takové mimořádné události nedošlo. Česká pošta dále uvedla, že i obyčejná listovní zásilka, která není při podání evidována, a přesné datum podání lze určit pouze dle otisku denního razítka nebo otisku výplatního stroje, je opatřena čárovým kódem třídícího stroje Sběrného přepravního uzlu Praha 022. Tento má pouze informativní charakter o datu průběhu zásilky a žádným způsobem nepotvrzuje skutečné datum jejího podání. Předmětná obyčejná zásilka byla opatřena číslem čárového kódu dne 17. 8. 2015, tedy dva dny předtím než byla doručena krajskému soudu. Soud dospěl k závěru, že za této situace, kdy dva dny jsou zcela běžnou standardní dobou, v níž Česká pošta doručuje zásilky, byla žaloba podána opožděně, resp. že nebyla podána dne 3. 7. 2015, ale až dne 17. 8. 2015, kdy byla opatřena čárovým kódem třídícího stroje.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Proti usnesení krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Stěžovatel zastává názor, že krajský soud nesprávně posoudil datum podání žaloby. Zástupce stěžovatele při ústním jednání uvedl, že předpokládá, že žaloba byla podána dne 3. 7. 2015. Krajský soud naopak dospěl k závěru, že tak učinil dne 17. 8. 2015. Toto však nebylo prokázáno. Soud vycházel pouze z čárového kódu na obálce, který má ovšem jen informativní charakter o datu a průběhu zásilky a žádným způsobem nepotvrzuje skutečné datum jejího podání, a z názoru, že Česká pošta vypravuje zásilky ten den, co jsou podány. Otisk poštovního razítka na obálce nebyl čitelný, proto nikdo nemohl sepsat záznam o nepravidelnosti, když se zásilka nezdála nepravidelná. Není proto relevantní, že nebyl sepsán záznam o nepravidelnosti. Je zřejmé, že Česká pošta pochybila v tom, že otisk poštovního razítka na obálce nebyl čitelný. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2007, č. j. 9 As 24/2007 – 57, v případě odmítnutí žaloby pro opožděnost je soud povinen zcela jednoznačně prokázat, že návrh byl podán opožděně. Krajský soud tak musel prokázat opožděnost žaloby, což se mu nepodařilo. Naopak, existují-li o datu podání pochybnosti, je vhodné s ohledem na zásadu *in dubio pro reo* pohlížet na podanou žalobu jako na včasnou.

[6] Žalovaný odkázal na svá vyjádření v předcházejícím soudním řízení a zaslal soudu sdělení České advokátní komory, dle kterého žalobu nepodával zástupce stěžovatele, ale podal ji stěžovatel osobně sám.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal,

že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[8] Soud předesílá, že dle konstantní judikatury kasačního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS) v případě usnesení o odmítnutí žaloby lze podat kasační stížnost pouze z důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Soud proto přezkoumal napadené usnesení krajského soudu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy z toho důvodu, zda rozhodnutí o odmítnutí žaloby bylo nezákonné. Soud se proto ve svém rozsudku může (a musí) zabývat toliko zákonností odmítnutí žaloby stěžovatele, a to v rozsahu jím vznesených stížnostních námitek, případně (s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s.) nad jejich rámec z úřední povinnosti i důvody pro zmatečnost řízení před soudem, jež vyústilo v rozhodnutí o odmítnutí žaloby, dále vadami tohoto soudního řízení, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o odmítnutí žaloby, a případnou nepřezkoumatelností rozhodnutí soudu o odmítnutí žaloby.

[9] Dle výše uvedeného tak Nejvyšší správní soud může přezkoumat pouze to, zda krajský soud měl podanou žalobu odmítnout jako opožděnou.

[10] Dle § 72 odst. 1 s. ř. s. *[ž]alobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.* Dle § 40 odst. 4 s. ř. s. *[l]hůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.* Dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně.

[11] K možnosti odmítnout žalobu pro opožděnost se již vyjadřoval Nejvyšší správní soud ve výše uvedeném rozsudku sp. zn. 9 As 24/2007, ve kterém uvedl, že pro odmítnutí pro opožděnost je soud povinen jednoznačně prokázat, že návrh byl podán opožděně.

[12] Dle krajského soudu byla žaloba podána opožděně. K tomuto závěru dospěl na základě sdělení České pošty, dle kterého v období od 3. 7. 2015 do 19. 8. 2015 nedošlo k žádné mimořádné události, z toho, že čárový kód na obálce byl v třídícím sběrném uzlu oražen až dne 17. 8. 2015, tedy téměř měsíc a půl po tvrzeném podání, a na názoru, že zástupce stěžovatele zvolil obyčejnou poštovní zásilku, u které lze určit datum podání pouze z otisku poštovního razítka, i když standardně využívá datovou schránku, zcela záměrně.

[13] Obdobnou věc řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 7. 2016, č. j. 1 As 103/2016 – 40. V tomto rozhodnutí byl otisk poštovního razítka na obálce, kterou žalobce podával žalobu příslušnému soudu obyčejnou zásilkou, ze dne 18. 8. 2015. Dle sdělení České pošty byl čárový kód třídícího stroje až ze dne 8. 9. 2015 a příslušnému krajskému soudu byla zásilka doručena dne 10. 9. 2015, přičemž Česká pošta nedokázala

vysvětlit, proč mezi podáním a doručením vznikla taková prodleva. Stejně jako v nyní posuzovaném případě dle sdělení České pošty nedošlo k žádným nepravidelnostem.

[14] Ze skutkových okolností tohoto rozsudku tak plyne, že není možno vyloučit pochybení České pošty spočívající v prodlevě mezi podáním obyčejné zásilky a jejím označením třídícím strojem. Nelze proto akceptovat názor krajského soudu, že z důvodu, že třídící stroj označil čárovým kódem danou zásilku až dne 17. 8. 2015, nemohlo dojít k podání žaloby dříve než tento den. Pouze tato skutečnost tak jednoznačně neprokazuje, že žaloba nebyla podána dne 3. 7. 2015.

[15] Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 As 231/2015 - 33, *„[v]ýzva poště či výslech jejího pracovníka by mohl mít význam pouze jako signalizace nesprávného postupu pošty, což by mohlo mít represivní důsledky pro konkrétního pracovníka či preventivní význam pro další činnost; pro posouzení včasnosti žaloby by to však bylo bez významu.“* Skutečnost, že od 3. 7. 2015 do 19. 8. 2015 nebyl sepsán žádný záznam o nepravidelnostech, tak nemusí znamenat, že k žádným nedošlo. Navíc nelze rozhodně vyloučit, že žádný pracovník omyl při zatřídění zásilky nezpozoroval.
[16] Ke způsobu doručování obyčejnou poštovní zásilkou advokátem se Nejvyšší správní soud vyjádřil v citovaném rozsudku sp. zn. 1 As 103/2016, když uvedl, že *„[j]e pravdou, že advokáti obvykle nedoručující podání prostřednictvím obyčejné poštovní zásilky, a to vzhledem k jejich povinnosti mít zřízenou datovou schránku. Platná právní úprava jim však tuto možnost neupírá. Je tedy na stěžovateli, resp. jeho zástupci, jaký způsob doručování podání zvolí, neboť mu to zákonná úprava umožňuje. Nelze mu tedy klást k tíži, že si zvolil způsob doručování obyčejnou poštovní zásilkou, byť to není standardní postup advokátů.“*

[17] Nelze sice vyloučit manipulaci s poštovním razítkem, avšak judikatura Nejvyššího správního soudu vyžaduje pro odmítnutí návrhu pro opožděnost jistotu, že návrh byl podán opožděně. Navíc je třeba mít na zřeteli, že takové manipulace by se nemohl dopustit zástupce stěžovatele sám, ale pouze v součinnosti se zaměstnancem České pošty.

[18] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 3 As 33/2005 - 80, konstatoval, že *„[z] principů právního státu potom vyplývá, že při úvaze o tom, zda ochranu poskytnout nebo odepřít, je v pochybnostech zapotřebí volit vždy variantu upřednostňující přístup k právní ochraně.“*

[19] Jelikož nelze dospět k jednoznačné jistotě, že návrh byl podán opožděně, je nutné upřednostnit přístup k právní ochraně, tedy považovat žalobu za včasnou.

[20] Zjištění České advokátní komory nemůže na výše uvedeném nic změnit, jelikož to by mohlo pouze zpochybnit vyjádření zástupce stěžovatele, že žaloba byla podána pravděpodobně dne 3. 7. 2015 právním zástupcem stěžovatele. Nevyvrací to však obecné tvrzení, že žaloba byla podána včas dne 3. 7. 2015.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadené usnesení krajského soudu proto dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je v souladu s ustanovením § 110 odst. 4 s. ř. s. právními

závěry uvedenými v tomto rozsudku vázán, tj. žalobu věcně projedná, neshledá-li důvody k jinému postupu.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v souladu s § 110 odst. 3, větou první, s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu